

KIMUTATÁS

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács Stratégiai cselekvési tervének részfeladatokra bontott Intézkedési Tervéből (2013-2015) az OPSZ felelősségi körébe tartozó feladatokról

8.1 TELEPÜLÉS BIZTONSÁGA

8.1.1 Közösségi rendészet megteremtése

8.1.1 Közbiztonsági és bűnmegelőzési stratégia készítése

Intézkedés: *Ösztönözni kell az önkormányzatokat, hogy dolgozzák ki a közbiztonsági és bűnmegelőzési stratégiájukat, illetve amennyiben már rendelkeznek stratégiával azt vizsgálják felül és korszerűsítsék.*

Felelős: BM

Partner: önkormányzati érdekszövetségek, *polgárőrség*, rendőrség

8.1.3 Külterületeken élők biztonságának fokozása

8.1.3 A. A külterületeken, elnéptelenedő falvakban élők sérelmére elkövetett jogsértések visszaszorítása

Intézkedés: *Napjaink rendészeti tevékenysége a külterületen túl, az elnéptelenedő apró- vagy törpefalvakban élő veszélyeztetett célcsoportokra (korra, egészségügyi, szociális státusza miatt rossz mentális és fizikai állapotban lévő vagy egyedül élő személyekre) is fókuszál. A sérelmükre elkövetett jogsértések értékelő-elemzése alapján visszaszorításukra gyors, hatékony védekezési mechanizmusokat kell kidolgozni, alkalmazni. Az érintettek biztonságérzetének növelése érdekében ki kell alakítani, illetve ahol már van, ott a már meglévő fejlesztését, hatékonyabbá tételét, vagy más lehetőségeket is meg kell vizsgálni a gyors, 24 órás információáramlás formájának kialakítására, működtetésére. E civil hírlánc nagymértékben elősegítheti a mihamarabbi és megfelelő segítségnyújtást.*

Felelős: Rendőrség

Partner: VM, EMMI, BM, NBT, önkormányzatok, *polgárőrség*

8.1.4. Vagyonvédelem

8.1.4. A. Csökkenteni kell a lopás deliktumok előfordulását

Intézkedés: *A jogsértések legnagyobb halmazát kitevő vagyon elleni bűnözés szerkezete a lopások dominanciáját mutatja. A lopások elkövetési módszereit tekintve közel a felét az alkalmi lopások teszik ki. Ezt követően kiemelkedő hányadot képeznek a dolog elleni erőszakkal elkövetett lopások, amelyek struktúrájában mind előfordulásuk, mind az állampolgárok megítélése szempontjából előkelő helyet foglalnak el a lakásbetörések. Visszaszorításuk érdekében a jogsértéseket vizsgálva, válaszokat kapunk azokra a kriminálisztikai alapkérdésekre, amelyek alapján megelőzésükre adekvát válaszok dolgozhatók ki.*

Ennek érdekében feltáró, elemző-értékelő vizsgálatot kell végezni a lopások elterjedtségéről kriminalisztikai jellemzőik alapján és ezekre figyelemmel, megelőzési módszereket, praktikákat kell kidolgozni visszaszorításukra. A rendőrség e tevékenységben résztvevő bünyügyi és rendészeti szakembereinek szakmai továbbképzését biztosítani kell. **Indokolt az eredmények figyelemfelhívó tájékoztató anyagok formájában történő terjesztése.** **Kiemelt figyelmet kell fordítani az időskorúak sérelmére elkövetett lopások megelőzésére.**

Felelős: Rendőrség

Partner: NBT, **polgárőrség**

8.1.4. D. Bűnmegelőzési Centrum kialakítása, teszteléses működtetése

Intézkedés: *A bűncselekmények számának növekedése, a szervezett bűnözés megerősödése, a súlyos vagyoni elleni bűncselekmények megkövetelik mind az egyénektől, mind pedig a gazdasági társaságoktól a biztonságtechnikai eszközök, rendszerek alkalmazását, a védendő érték arányának megfelelő minél korszerűbb eszközök beszerzését, működtetését. A személyi tulajdon védelme elsősorban a tulajdonosra tartozik. Tőle függ, hogy lakása, lakáson kívüli értékei, hétvégi háza, autója stb. mennyire válik betörők célpontjává. Fontos tudatosítani, hogy a vagyonvédelmi eszközök beszerzésénél ne a költségkímélés, hanem a szakszerűség és a hatékonyság legyen a fő szempont. A lakossági igények kiszolgálásának, a megfelelő információk átadásának egyik ilyen színtere a fővárosban ismételten kialakításra kerülő kísérleti modell, az ún. Bűnmegelőzési Centrum lehet.*

A Bűnmegelőzési Centrum egy olyan non-profit bemutatóterem, ahol az egyének megbízható forrásból bűnmegelőzési, főképpen vagyonvédelmi tanácsokat kaphatnak a következő témákban:

- *hogyan vigyázzanak értékeikre,*
- *hogyan ne váljanak zseblopás, alkalmi vagy akár trükkös lopás áldozatává;*
- *milyen minősítésű ajtókat, záratokat, riasztókat, vagyonvédelmi eszközöket alkalmazzanak a biztonságuk védelmében;*
- *hogyan előzzék meg a gépkocsi-feltöréseket és lopásokat, továbbá*
- *hogyan óvhatják meg gyermeküket az internet veszélyeitől, a kábítószerrel, az erőszaktól.*

Felelős: Rendőrség

Partner: BM, NGM, NFM, NBT, **polgárőrség**, érintett kamarák, civil szervezetek, gazdasági társaságok

8.1.4. E. Mobil Bűnmegelőzési Centrum kialakítása, teszteléses működtetése

Intézkedés: *A lakosság mind szélesebb körének preventív jellegű elérése érdekében meg kell vizsgálni, és ki kell dolgozni, hogy a D. pontban kialakított statikus Bűnmegelőzési Centrum funkcióját dinamikus módon, non-profit mobil Bűnmegelőzési Centrumokkal az országot lefedve (a Centrumhoz illeszkedően egységesen kialakított 3 db kisbusz, amelyek működési területe: Kelet-, Közép-, és Nyugat-Magyarország) hogyan lehet biztosítani.*

Ezzel nemre, korra, település szerkezettől, elhelyezkedésétől függetlenül a lakosság széles köréhez hatékonyan eljuttathatóak azok a rendészeti prevenciós ajánlások, amelyek segítségével az állampolgárok önvédelmi képessége fokozható.

Felelős: Rendőrség

Partner: BM, NGM, NFM, NBT, **polgárőrség**, érintett kamarák, civil szervezetek, gazdasági társaságok

8.2. GYERMEK ÉS IFJÚSÁG VÉDELEM

8.2.4. Szenvedélybetegségek megelőzése, alkohol- és dropprevenció

8.2.4. A. Szórakozóhely-ellenőrzések fokozása

Intézkedés: *A kábítószer-fogyasztás és a 18 év alattiak alkoholfogyasztásának visszaszorítása érdekében szigorítani kell a szórakozóhelyekkel, vendéglátóipari egységekkel szembeni fellépést, **fokozni kell a szórakozóhelyek és környékének ellenőrzését***

Felelős: EMMI, KIM, BM, NVG, NAV

Partner: rendőrség, **polgárőrség**

8.3. A BŰNCSELEKMÉNYEK ÁLDOZATAINAK SEGÍTÉSE, AZ ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSE

8.3.1. Az áldozattá válás megelőzése

8.3.1. B. Egységes rendőrségi szóróanyagok az áldozattá válás megelőzése érdekében

Intézkedés: *Egységes rendőrségi szóróanyagok készítése az áldozattá válás megelőzése érdekében a lakosságot leginkább veszélyeztető területeken.*
a) Az elkészítendő szóróanyagok témaköreinek meghatározása.
b) Az a) pontban meghatározott témakörökben szóróanyagok készítése.
*c) A szóróanyagok nyomtatása igény szerinti példányszámban és ezek terjesztése a területi és helyi szervek, valamint a **polgárőrség** segítségével.*

Felelős: NBT, Rendőrség

Partner: **polgárőrség**

Határidő: a) pontra: 2013. december

b) pontra: 2014. szeptember

c) pontra: 2015-től folyamatosan

Részfeladatok

*e) A 8.3.1 „B” feladat a szórólapok terjesztése a területi és helyi szervek, valamint a **polgárőrség** segítségével.*

Felelős: rendőrség

Partner: **OPSZ**

Határidő: 2014. novembertől

8.3.1. C. Szakemberképzések az időskorúak áldozattá válásának csökkentése érdekében

Intézkedés: **Képzések szervezése** az idősök ellátásában, védelmében érintett állami és civil szervezetek szakembereinek, (rendőrség, szociális munkások, jelzőrendszeres diszpécser szolgálatokon dolgozók, tanyagondnokok) a történelmi egyházak képviselőinek annak érdekében, **hogy képessé váljanak szakszerű, áldozattá válás megelőzési információk átadására az időskorúak számára.**

Részfeladatok

c.) A 8.3.1 „C” feladatok végrehajtásához képzések megszervezése, lebonyolítása.

Felelős: rendőrség

Partner: KIH, OPSZ

Határidő: 2014. szeptembertől folyamatosan

8.3.1. D. Áldozattá válás megelőzési tájékoztatás az időskorúak részére

Intézkedés: **Az idősotthonokban, idősök napközijében az időskorúak védekezési képességének növelése érdekében félévente egy alkalommal előadások, foglalkozások tartása, a sértetté váláshoz vezető körülmények, az elkövetési módszerek és a megelőzési lehetőségek megismertetése a célcsoport tagjaival.**

Részfeladatok

c) A 8.3.1. „D” feladat végrehajtásának összegzése.

Felelős: NBT

Partner: rendőrség, OPSZ

Határidő: 2014. június 30-tól félévente folyamatos

8.3.3. Áldozatsegítő szolgáltatások szélesítése

8.3.3. B. Országossá kell tenni a civil önkéntes áldozatsegítői hálózatot, az áldozatsegítő szolgálatoknál szociális munkásokat kell alkalmazni

Intézkedés: *A területi áldozatsegítő szolgálatok egy kivételével a megyeszékhelyen találhatóak, a területi áldozatsegítő szolgálatoknál jellemzően két fő dolgozik. Az áldozatsegítő szolgálat működésének kezdetétől komoly problémát jelentett az, hogy a nem megyeszékhelyen élő áldozatok milyen módon juthatnak hozzá a támogatásokhoz, a személyes segítségnyújtáshoz.*

*A TÁMOP 5.6.2. „A társadalmi kohéziót erősítő bűnmegelőzési és reintegrációs programok módszertani megalapozása” című projekt keretében kipróbálására került az **önkéntes rendszer**, amely a segítségnyújtás térbeli és időbeli korlátozottságát orvosolni képes. Az önkéntesek érzelmi támogatást és az ügyintézéshez adminisztratív segítséget nyújtanak, ezzel a nem megyeszékhelyen élő áldozatok számára is elérhetővé teszik a szolgáltatást. A projekt kilenc megyében valósult meg, a kidolgozott módszertan és a meglévő tapasztalatok alapján az önkéntes áldozatsegítő hálózat országossá tehető.*

***Az önkénteseket fel kell készíteni** arra is, hogy a büntetőeljárás során a sértettet, tanút, ha kéri, az eljárási cselekményekre el tudják kísélni, mert egyes esetekben az elkövetővel való esetleges találkozás gondolata komoly pszichés nyomást jelent (ez a tanúkenti meghallgatás sikerét is rontja), ilyenkor a támogató fizikai jelenlét komoly segítség (hasonló megoldást alkalmaz például Hollandia). A területi áldozatsegítő szolgálatoknál önkéntes-szervezőként szociális munkást kell alkalmazni, aki emellett az érdekvédelem elősegítése áldozatsegítő szolgáltatást a jelenleginél hatékonyabban tudja ellátni.*

Felelős: KIM, KIH, Kormányhivatalok

Partner: **polgárőrség**, civil szervezetek, egyházak, önkéntesek

Határidő: **2015-től folyamatos**

8.3.3. G. Áldozatpolitikai célok megjelenítése a médiában

Intézkedés: *Az áldozatsegítő szolgáltatások ismertségének növelése érdekében elengedhetetlen **a média bevonása**.*

Közszolgálati média. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 83. §-ának (1) bekezdés d) pontja alapján a közszolgálati médiaszolgáltatás célja az alkotmányos jogoknak, a törvényes rend alapértékeinek és a demokratikus társadalmi rend szabályainak megismertetése, támogatása.

*Ez a rendelkezés kellő alapot biztosít ahhoz, hogy **közszolgálati műsorokban bemutatásra kerüljön az áldozatsegítés** és az áldozatok számára rendelkezésre álló lehetőségek. Sikeres büntetőeljárásokról szóló tudósításokban meg kell jeleníteni azt is, hogy az áldozatok számára biztosított a segítségnyújtás rendszere, közérthetően be kell mutatni az áldozattá válás elkerülését szolgáló praktikus, könnyen alkalmazható technikákat.*

*Kereskedelmi média. Több európai uniós országban jól bevált gyakorlat, hogy **az áldozatsegítő szolgálatok megjelennek a kereskedelmi és állami televíziók** saját gyártású sorozataiban. Hazánkban is több olyan televíziós sorozat szerepel a kínálatban, amelyek nagy nézettséggel bírnak, ezért a társadalmi tudatformálásban betöltött szerepük jelentős.*

Meg kell találni annak a módját, miként lehet a bűncselekmények áldozatainak segítségét, az áldozattá válás elkerülését e televíziós sorozatokban bemutatni.

Felelős: NMHH

Partner: NBT, ME, KIM, KIH, rendőrség, civil szervezetek, **polgárőrség**, egyházak

Határidő: **folyamatos**